

СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 347.789(477)

DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.34.2018.154071>

Зайцева Анастасія Вікторівна,
кандидат культурології,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133,
<https://orcid.org/0000-0002-4792-824X>
a.zayc81@gmail.com

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПЕРЕДАЧ ТА ПРОГРАМ ЯК ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета роботи. Проаналізувати актуальні питання правової охорони телевізійних передач та програм як об'єктів права інтелектуальної власності. Визначити особливості правового регулювання зазначених об'єктів та їх місце в системі права інтелектуальної власності. **Методи дослідження.** Використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: метод теоретичного узагальнення, метод аналогій, системний підхід, метод компаративного аналізу. **Наукова новизна** полягає у виявленні правомірності питання про статус телепередачі: чи зараховувати її до одного з видів аудіовізуальних творів, або ж вважати її самостійним об'єктом правової охорони. **Висновки.** Визначення телепередачі як одного з видів аудіовізуальних творів та надання їй відповідного строку правової охорони вважається цілком виправданим, виходячи з огляду на той творчий внесок, який робиться в процесі її створення. Зазначений об'єкт права інтелектуальної власності є досить складним та потребує кваліфікації, яка дозволить визначити приналежність тієї чи іншої телевізійної програми або передачі до певної визначеної групи об'єктів права інтелектуальної власності та окреслюватиме особливості її правового регулювання та правомірного використання. Вважаємо, що необхідно ввести в законодавство більш точне визначення телевізійної передачі з точки зору відмінності від інших телевізійних аудіовізуальних творів, наприклад, телефільмів.

Ключові слова: авторське право; суміжні права; телевізійна передача; телевізійна програма; об'єкт права інтелектуальної власності.

Зайцева Анастасія Вікторівна, кандидат культурології, Киевский национальный университет культуры и искусств, Коновальца, 36, Киев, Украина

Актуальные вопросы правовой охраны телевизионных передач и программ как объектов права интеллектуальной собственности

Цель работы. Проанализировать актуальные вопросы правовой охраны телевизионных передач и программ как объектов права интеллектуальной собственности. Определить особенности правового регулирования указанных объектов и их место в системе права интеллектуальной собственности. **Методы**

исследования. Используются общенаучные и специальные методы исследования, в частности: метод теоретического обобщения, метод аналогий, системный подход, метод сравнительного анализа. **Научная новизна** заключается в выявлении правомерности вопроса о статусе телепередачи: или причислять ее к одному из видов аудиовизуальных произведений, или же считать ее самостоятельным объектом правовой охраны. **Выводы.** Определение телепередачи как одного из видов аудиовизуальных произведений и предоставления ему соответствующего срока правовой охраны считается вполне оправданным, исходя учитывая тот творческий вклад, который делается в процессе ее создания. Указанный объект права интеллектуальной собственности оказывается довольно сложным и требует квалификации, которая позволит относить ту или иную телевизионную программу или передачу к одной из групп объектов права интеллектуальной собственности и определять особенности ее правового регулирования и правомерного использования. Считаем, что необходимо ввести в законодательство более точное определение телевизионной передачи с точки зрения отличия ее от других телевизионных аудиовизуальных произведений, например, телефильмов.

Ключевые слова: авторское право; смежные права; телевизионная передача; телевизионная программа; объект права интеллектуальной собственности.

Zaitseva Anastasia, PhD in Culturology, Kyiv National University of Culture and Arts; 36, Y. Konovaltsia St, Kyiv, Ukraine

Topical issues of legal protection of telecasts and television programs as intellectual property

The purpose of the article is to analyze the topical issues of legal protection of telecasts and television programs as intellectual property; to determine the characteristics of legal regulation of these objects and their place in the system of intellectual property. **The research methodology** consisted in the following general scientific and special methods of research: the method of theoretical generalization, the method of analogies, the system approach, the method of comparative analysis, and a number of other methods. **The scientific novelty of the work** lies in revealing the legitimacy of the question of the status of the television program - whether to consider it one of the types of audiovisual works or an independent object of legal protection. **Conclusions.** Defining telecast as one of the types of audiovisual products and granting it the right of legal protection for the appropriate term is considered quite justified, taking into account the creative contribution made during its creation. The specified intellectual property is rather complex and requires qualification, which will allow for considering television programs or telecasts one of the groups of intellectual property and defining features of their legal regulation and lawful usage. We believe that a more accurate definition of telecast needs to be added to legislation from the standpoint of its difference from other television audiovisual products, for example, television movies.

Key words: copyright; related rights; telecasts; telecast; television program; intellectual property.

Вступ. У сучасному світі телепередачі та телепрограми стають невіддільною частиною усього медіапростору. Стрімке зростання розвитку

технологій призводить до популяризації сфери телебачення та його продуктів, які часом використовуються неправомірно. Зазначене призводить до необхідності вдосконалення правової охорони такого об'єкта права інтелектуальної власності як телевізійна передача (програма).

Враховуючи важливість питань, що пов'язані з правовим регулюванням створення та використання телепередач та телепрограм як результату інтелектуальної діяльності, варто зазначити, що цій проблематиці приділено недостатньо уваги в сучасній науковій літературі.

Мета статті полягає у вивченні законодавства України та зарубіжних країн, судової практики, що дозволить актуалізувати дослідження питань правової охорони телевізійних передач та програм як об'єктів права інтелектуальної власності, визначити особливості правового регулювання зазначених об'єктів та їх місце в системі права інтелектуальної власності

Виклад основного матеріалу. Як відомо, телебачення є продуктом спільної праці багатьох людей – продукт колективної творчості. Сьогодні різноманіття таких видів продукту є досить великим. Це не лише трансляції різних концертів, фільмів, а також й телевізійні передачі за певним сценарієм та відповідним музичним супроводженням, шоу-програми та інших передач. Окремо варто виокремити ту частину телевізійної галузі, що займається виробництвом телевізійних серіалів, реклами та іншої продукції, що можна включити до об'єктів відеоіндустрії.

Таке різноманіття потребує уваги як з боку правового регулювання, так і з позиції державної політики у зазначеній сфері. Варто зауважити, що правова природа такого виду об'єкта права інтелектуальної власності як телепередача є недостатньо дослідженою. Також недосконалою є її правова охорона, адже законом чітко не визначено особливості цього об'єкта права інтелектуальної власності, який обтяжений як суміжними так й авторськими правами, тому регулювання відносин з приводу їх створення і використання є більш складним.

Звертаючись до з'ясування суті зазначеного поняття потрібно розглянути норми закону, який регулює сферу телебачення. Отже, ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» визначає програму (передачу) організації мовлення як поєднану єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), яка має постійну назву і транслюється телерадіоорганізацією за певною сіткою мовлення (Андрусів, 2014). У. Б. Андрусів зазначає, що цей термін відображає кінцевий результат щодо здійснення мовлення, зокрема певне компонування і послідовність передач, яка потребує організаційних та технічних зусиль (Андрусів, 2014, с. 186).

Технічний аспект здійснення програми (передачі) організації мовлення складається із сукупності сигналів, що несуть звук (для організацій радіо мовлення) або зображення зі звуком (для організацій телевізійного мовлення). Ця сукупність сигналів публічно сповіщається споживачам шляхом передачі в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні (зокрема з використанням супутників) або шляхом передачі на віддаль сигналу за допомогою того чи іншого виду наземного, підземного

чи підводного кабелю (провідникового, оптоволоконного чи іншого виду) (Європейська конвенція про спільне кінематографічне виробництво, 1992).

Варто звернути увагу на те, що передача (програма) організації мовлення не тотожна такому об'єкту як телерадіопередача. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», телепередачею є змістовно завершена частина програми (телерадіопрограми), яка має відповідну назву, обсяг трансляції, авторський знак, може бути використана незалежно від інших частин програми і розглядається як цілісний інформаційний продукт (Андрусів, 2014). У контексті визначення правової природи телерадіопередачі варто наголосити, що на цей об'єкт права інтелектуальної власності не поширюються суміжні права, оскільки досить часто вона є результатом творчої діяльності та належить до групи об'єктів авторського права. Об'єктом суміжних прав є сукупність сигналів, яка для організації радіомовлення утворюється з радіопередач, здійснених в ефірі виконань, фонограм, інформаційних та інших об'єктів; для організації телевізійного мовлення – з телепередач, аудіовізуальних творів, відеограм, інших об'єктів.

Як вже було зазначено у попередніх працях, відповідно до вітчизняного законодавства телевізійні передачі та інші телетвори, на відміну від інших аудіовізуальних, обтяжені як авторським, так і суміжними правами, тому регулювання відносин з приводу їх створення і використання є більш складним. З одного боку, телевізійна передача – це повноцінний аудіовізуальний твір, авторсько-правовий режим на який встановлено законодавством незалежно від способу первісно та подальшої фіксації (Закон України про авторське право і суміжні права, 2002, с. 206). З іншого боку, передача – це об'єкт суміжних прав та її реалізація в теперішній час є чималим джерелом доходів для володаря та організації мовлення. Якщо раніше телевізійні програми, на відміну від інших аудіовізуальних творів, мали вузьку сферу використання, найчастіше обмежену тільки передачею в ефір. Сьогодні телевізійні передачі випускаються на відеоносіях, мають можливість брати участь у численних телевізійних фестивалях і конкурсах. Крім того, якщо попереднє законодавство встановлювало критерій поширення, то чинне законодавство такої умови не містить. Суміжні права виникають у результаті створення або замовлення передачі організацією ефірного або кабельного мовлення, а не після поширення або у зв'язку з поширенням такої передачі (Закон України про авторське право і суміжні права, 2002).

На підставі аналізу судової практики зарубіжних країн варто звернути увагу на те, що в світовій практиці є випадки, коли телепрограми та телепередачі було визнано об'єктом авторського права, тобто аудіовізуальними творами. Обґрунтовуючи таку свою позицію судді зазначали, що творча праця, безумовно, присутня в програмах телеканалу: передусім постає труд операторів, що знімали програму, авторів сценарію, які створили сценарій програми, режисерів, що «вибудовують» процес знімання та режисерів монтажу, які здійснюють монтаж відзнятого матеріалу та накладення музики» (Закон України «Про телебачення і радіомовлення», 2008). Варто зазначити, що в законодавстві цієї країни телепередачі є об'єктами суміжних прав і цим законодавець підкреслив їх нетотожність аудіовізуальним творами. Однак на це суд зауважив, що телепередача

в цьому випадку є аудіовізуальним твором та об'єктом авторського права, а виключне право телеканалу на сповіщення в ефір телепередачі є суміжним правом організації стосовно авторського права осіб, що створили її (Закони України «Про кінематографію», 2010).

Така позиція судових органів є дискусійною, адже існують такі міжнародні нормативно-правові документи, що визначають статус телепередачі по-іншому. Варто звернути дослідницьку увагу на міжнародні нормативно-правові договори в сфері права інтелектуальної власності. Бернська конвенція не наводить визначення аудіовізуального твору, але подає визначення кінематографічного твору, до якого прирівняні твори, що виражені способом аналогічним кінематографії (Закони України «Про кінематографію», 2010, ст. 2 (1)). За змістом ст. 14 Бернської конвенції кінематографічні твори (Cinematographic Works) створені на основі літературних і художніх творів кінематографічної постановки. При цьому відповідно до ст. 14 Бернської конвенції кінематографічний твір підлягає охороні як оригінальний твір (Зайцева, 2015). Далі варто згадати Договір про міжнародну реєстрацію аудіовізуальних творів, або інакше – Договір про реєстр фільмів (Treaty on the International Registration of Audiovisual Works (Film Register Treaty)) (Рекомендації для учасників процесу створення та використання аудіовізуальних творів і виконань, 2018). У зазначеному документі, в ст. 2 (“Audiovisual Work”) встановлено, що «...для цілей цього Договору “аудіовізуальний твір” означає будь-який твір, що складається з зафіксованої серії пов'язаних між собою кадрів (з супроводом або без супроводу їх звуком), призначений для зорового і слухового (у разі супроводу звуком) сприйняття». (Рекомендації для учасників процесу створення та використання аудіовізуальних творів і виконань, 2018). Метою даного договору було створення міжнародного реєстру фільмів і вираз «аудіовізуальний твір» використовувався як синонім слова «фільм».

Вищезазначене підкреслює, що до аудіовізуальних творів варто відносити саме фільми (кінофільми, телефільми та відеофільми), а приналежність до цієї групи телепередач та телепрограм є спірною.

Законом України «Про авторське право і суміжні права» встановлено, що аудіовізуальний твір – твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт-диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відбивають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально зображаються за допомогою певних технічних засобів (Решение Арбитражного суда, 2018). Закон України «Про кінематографію» закріплює термін «фільм» як один з різновидів аудіовізуального твору. Так, відповідно до статті 3 зазначеного закону фільм – аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами та, який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників (Рожкова, 2018).

На міжнародному рівні передбачено таке визначення кінематографічного твору: «твір будь-якої тривалості чи твір на будь-якому носії, зокрема художній кінематографічні твори, мультиплікаційні та документальні фільми, який відповідає положенням, що регулюють кіновиробництво і є чинними на території кожної з відповідних Сторін, та призначений для демонстрування в кінотеатрах» (стаття 3) (Цивільний кодекс України, 2018). У Рекомендаціях для учасників процесу створення та використання аудіовізуальних творів зазначено, що аудіовізуальний твір треба відрізнити від відеограми, яка відповідно до статті 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» означає відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (зі звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у вигляді запису, що входить до аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій (Штефан, 2011).

У контексті вищезазначеного варто наголосити на тому, що розмежування наведених понять має значення не лише в процесі використання цих об'єктів відповідними суб'єктами, зокрема укладання договорів та виплати винагороди, а й також для правового регулювання зазначених об'єктів в контексті їхнього подальшого розвитку. Отже, цілком правомірним є питання про статус телепередачі: чи відносити її до одного з видів аудіовізуальних творів, або ж вважати її самостійним об'єктом правової охорони.

Якщо порівнювати телепередачу з відеограмою, яка є видом аудіовізуального твору, то, насамперед, потрібно звернути увагу на склад суб'єктів. Штефан А. зазначає, що суб'єктний склад осіб, що є авторами аудіовізуального твору, не передбачений при створенні відеограми (*Treaty on the International Registration of Audiovisual Works (Film Register Treaty)*, 2018). Для авторів телепередачі належить група осіб, що може включати режисерів, операторів, авторів сценарію, текстів або діалогів. Другим важливим фактором є те, що телепередача характеризується високим ступенем творчої діяльності багатьох осіб, яка здійснюється послідовно: від сценарію аж до трансляції на телебаченні або в іншому вигляді.

Цікавим у цьому контексті є досвід зарубіжних колег. Так, Інститут держави і права Російської академії наук відзначив, що телевізійна передача може бути охарактеризована як різновид аудіовізуального твору, якщо вона має такі характеристики:

- 1) складається з зафіксованої серії пов'язаних між собою зображень;
- 2) може бути як зі звуковим супроводом, так і без нього;
- 3) сприймається за допомогою відповідних технічних пристроїв візуально, а при наявності звукового супроводу також на слух;
- 4) сприймається як складний об'єкт;
- 5) сприймається як об'єкт, що містить елементи подільного та неподільного співавторства.

Не має значення, записана чи телевізійна програма заздалегідь або ж її мовлення відбувається в прямому ефірі, якщо притаманні телевізійній програмі характеристики зберігаються. Тому можемо зазначити, що не всі телепередачі відповідають ознакам аудіовізуальних творів. Серед телепередач, що не відповідають ознакам аудіовізуальних творів, можна зазначити, наприклад,

трансляції концертів або спортивних, святкових заходів. У цих випадках відсутні також і елементи творчої праці, задуму авторів. Відбувається виключно фіксація видовищного уявлення.

Наукова новизна полягає у виявленні правомірності питання про статус телепередачі: чи зараховувати її до одного з видів аудіовізуальних творів, або ж вважати її самостійним об'єктом правової охорони.

Висновки. Визначення телепередачі як одного з видів аудіовізуальних творів та надання їй відповідного строку правової охорони вважається цілком виправданим, виходячи з огляду на той творчий внесок, який виконується в процесі її створення. Цілком безумовним є те, що такий об'єкт права інтелектуальної власності є досить складним та потребує кваліфікації, яка дозволить виокремити приналежність тієї чи іншої телевізійної програми або передачі до певної визначеної групи об'єктів права інтелектуальної власності. Вважаємо, що необхідно ввести в законодавство більш точне визначення телевізійної передачі з точки зору відмінності від інших телевізійних аудіовізуальних творів, наприклад, телефільмів. Таке уточнення є необхідним не тільки з позицій приналежності до групи об'єктів авторського чи суміжного права, оскільки лише на телепередачі в організації мовлення виникають суміжні права. Таке розмежування може бути використано надалі при визначенні сфери дії інших галузей законодавства.

Список використаних джерел

1. Андрусів У. Б. Правовий статус організацій мовлення. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2014. № 4. С. 185–189.
2. *Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів*: паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р. Офіц. вид. Київ : Вид. дім «Ін Юре», 2004. 37 с.
3. *Європейська конвенція про спільне кінематографічне виробництво*. 2 листопада 1992 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_136. (дата звернення: 12.11.2018).
4. *Закон України про авторське право і суміжні права* / Міністерство юстиції України. Офіц. вид. Київ : Вид. дім «Ін Юре», 2002. 55 с.
5. *Закон України «Про телебачення і радіомовлення»* : за станом на 12 верес. 2008 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2008. 54 с.
6. *Закони України «Про кінематографію», «Про театри і театральну справу»* : за станом на 09 квіт. 2010 р. / Верх. Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2010. 28 с.
7. Зайцева А. В. Становлення та розвиток правової охорони аудіовізуального твору як самостійного об'єкта авторського права. *Митна справа*. 2015. № 1(2.2). С. 204–209.
8. *Рекомендації для учасників процесу створення та використання аудіовізуальних творів і виконань*. URL: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8339bc5d-edba-4a26-b7ad-a4970614628e&title=RekomendatsiiDliaUchasnikivProtsesuStvorenniaTaVikoristanniaAudiovizualnikhTvorivIVikonan>. (дата звернення: 12.11.2018).

9. *Решение Арбитражного суда г. Москвы от 26 ноября 2013 г. по делу № А40-74014/13*. URL: <http://sudact.ru/arbitral/doc/RPxHDRtcfhb8/>. (дата обращения: 23.11 2018).

10. Рожкова М. *Является ли телепередача или телепрограмма аудиовизуальным произведением сложным объектом интеллектуальной собственности?* URL:

https://zakon.ru/blog/2017/1/6/yavlyaetsya_li_teleperedacha_ili_teleprogramma_audiovialnym_proizvedeniemslozhnym_obektom_intellek. (дата обращения: 12.11.2018).

11. *Цивільний кодекс України* : станом на 18 січ. 2018 р. : відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2018. 446 с.

12. Штефан А. Відеограма: досліджуємо правову природу. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 4. С. 16–20.

13. *Treaty on the International Registration of Audiovisual Works (Film Register Treaty)*. URL: <https://biblioteca.ua.es/en/propiedad-intelectual/documentos/legislation/registration-treaty-movies.pdf>. (Accessed: 12.11.2018).

References

1. Andrusiv, U. (2014). Pravovyi status orhanizatsii movlennia [Legal status of broadcasting organizations]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, no. 4. pp. 185–189.

2. *Bernska konventsiiia pro okhoronu literaturnykh i khudozhnykh tvoriv*: paryzkyi akt vid 24 lypnia 1971 r., zminenyi 2 zhovtnia 1979 r. [Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: Paris Act of July 24, 1971, amended on October 2, 1979. (2004). Kyiv : Vydavnychiy dim “In Yure”.

3. *Yevropeiska konventsiiia pro spilne kinematohrafichne vyrobnytstvo* [European convention on cinematographic production], [online] Available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_136 [Accessed 12.11.2018].

4. *Zakon Ukrainy pro avtorske pravo i sumizhni prava* [Law of Ukraine on Copyright and Related Rights]. Kyiv: Vydavnychiy dim “In Yure”.

5. *Zakon Ukrainy «Pro telebachennia i radiomovlennia»*: za stanom na 12 veres. 2008 r. [Law of Ukraine “On Television and Radio Broadcasting”: as of 12 September. 2008]. Kyiv: Parliamentary Publishing House.

6. *Zakony Ukrainy «Pro kinematohrafiuu», «Pro teatry i teatralnu spravu»* : za stanom na 09 kvit. 2010 r. [Laws of Ukraine “On Cinematography”, “On Theaters and Theatrical Business”: as of April 09. 2010]. Kyiv: Parliamentary Publishing House.

7. Zaitseva, A. (2015). Stanovlennia ta rozvytok pravovoi okhorony audiovizualnoho tvoriv yak samostiinoho ob’iekta avtorskoho prava. [Formation and development of legal protection of an audiovisual work as an independent object of copyright], *Mytna sprava*, no, 1(2.2), pp. 204–209.

8. *Rekomendatsii dlia uchastnykiv protsesu stvorennia ta vykorystannia audiovizualnykh tvoriv i vykonan* [Recommendations for participants in the process of creating and using audiovisual works and performances], [online] Available at: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8339bc5d-edba-4a26-b7ad-a4970614628e&title=RekomendatsiiDliaUchasnykivProtsesuStvorenniaTaVikorystanniaAudiovizualnykhTvorivIVikonan>.> [Accessed 12 November 2018].

9. *Reshenie Arbitrazhnogo suda g. Moskvy ot 26 noyabrya 2013 g. po delu № A40-74014/13* [The decision of the Arbitration Court of Moscow on November 26, 2013 on case number A40-74014/13], [online] Available at: <<http://sudact.ru/arbitral/doc/RPxHDRtcfhb8/>> [Accessed 12 November 2018].

10. Rozhkova, M. (2017). *Yavlyaetsya li teleperedacha ili teleprogramma audiovizual'nym proizvedeniem slozhnym ob'ektom intellektual'noi sobstvennosti?* [Is a telecast or a TV program an audiovisual work, a complex intellectual property?], [online] Available at: <https://zakon.ru/blog/2017/1/6/yavlyaetsya_li_teleperedacha_ili_teleprogramma_audio_vizualnym_proizvedeniemslozhnym_obektom_intellek> [Accessed 12 November 2018].

11. Shtefan, A. (2011). *Videohrama: doslidzhuiemo pravovu pryrodu. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti* [Videocast: investigation of the legal nature. Theory and practice of intellectual property], no, 4. pp. 16–20.

12. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy : stanom na 18 sichnia 2018 roku* [Civil Code of Ukraine: as of January 18, 2018]. Kharkiv: Pravo.

13. *Treaty on the International Registration of Audiovisual Works (Film Register Treaty)*, [online] Available at: <<https://biblioteca.ua.es/en/propiedad-intelectual/documentos/legislation/registration-treaty-movies.pdf>> [Accessed 12 November 2018].

© Зайцева А. В., 2018

Стаття надійшла до редакції: 1.07.2018